

A RÓMAI-PART JÖVŐKÉPE

A Római-part jövőképe

Megbízó:

Budapest Főváros Önkormányzata

Szakmai irányító:

Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal „Nyitott Budapest” Társadalmi Együttműködési Osztály részéről

Sain Mátyás

Le Marietta

Szakmai közreműködők:

Budapest Főpolgármesteri Hivatal, Főpolgármesteri Iroda részéről

Spät Judit

Okosvárosért és Részvételiségért Felelős Főpolgármester-helyettesi Iroda részéről

Szaló Péter Tamás

A tervezés Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatával partnerségben, valamint a helyi érintettek, a Római-partot használók széles köre, érintett társadalmi szervezetek bevonásával, az általuk adott információk és javaslatok alapján történt.

2021. március

Tartalom

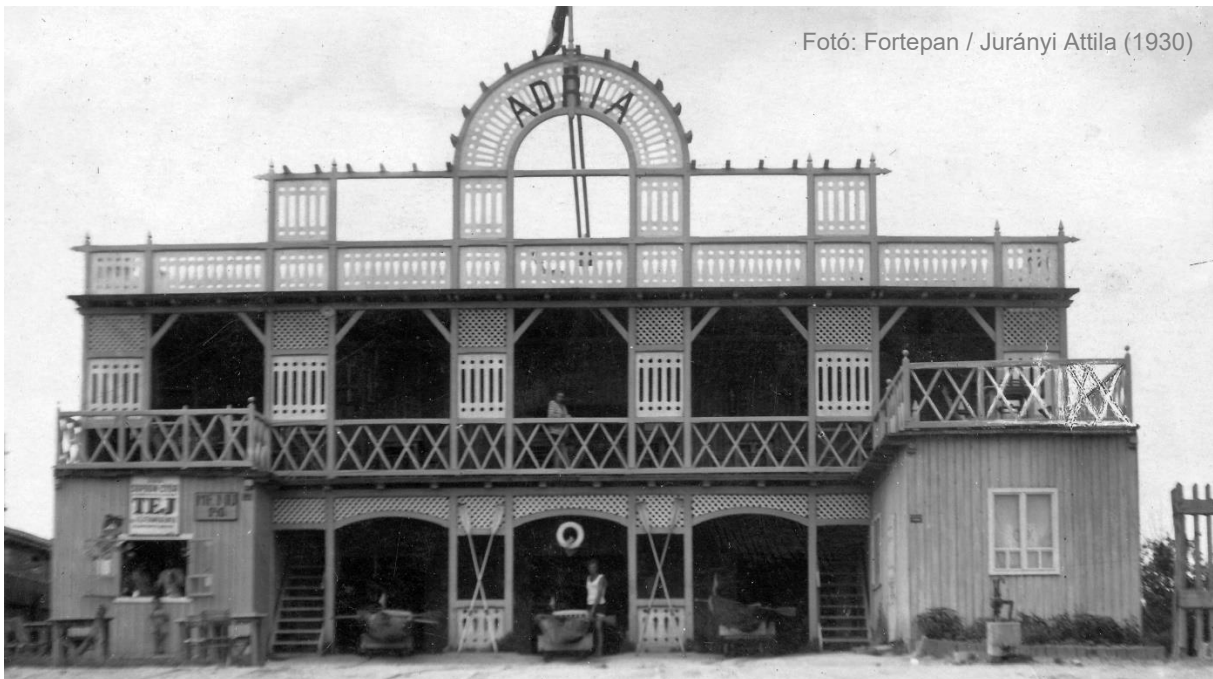
1.	Bevezető	3
2.	Problémák és erőforrások	6
	Problémák és azok ok-okozati összefüggései	6
	Erőforrások	9
3.	Jövőkép.....	10
	Milyen legyen a Római-part 20 év múlva? - Jövőkép	10
	Megosztó és/vagy további tervezést igénylő ügyek	13
4.	Érintettek, helyi szereplők.....	15
5.	A közösségi tervezési folyamat bemutatása	19
	Alapelvek	19
	Az alapelvek teljesüléséhez felhasznált eszközök.....	19
	Az érintettek bevonása, a közösségi tervezés lépései és eszközei	20
	A részvételi eszközök, események összefoglaló táblázata	22
6.	A jövőkép közösségi támogatottsága	23
7.	A jövőkép megvalósítása.....	25
	A tervezés logikája	25
	A következő lépések	25

1. BEVEZETŐ

A Római-part a főváros egyik kedvelt kikapcsolódási és sportolási helyszíne, így sorsát – múltját, jelenét és jövőjét – nem csak a környezetében élők, hanem budapestiek széles köre kíséri figyelemmel. A jövőképtervezés során a bevont érintettek a jelenben fennálló helyzetekkel, valamint a számukra kívánatos jövővel kapcsolatban osztották meg tapasztalataikat, szükségleteiket, vágyaikat. A jelen azonban nem értelmezhető a terület múltjának ismerete és megértése nélkül, ezért bevezetőként néhány mondatban megkíséreljük felvázolni e gazdag örökséget.

Ahogy elnevezéséből is sejthető, a Római-part történetét két évezreddel ezelőtt kell kezdeni. A területtől délre az 1. évszázad végén megépült légiós tábor és az azt körülvevő katonaváros képezte Aquincum magját, amely három évszázadon keresztül a római provincia székhelyét adta. A mai strand helyén fakadó bővizű forrásokra a rómaiak építettek először fürdőt a 2. században.

A középkorban a Római-part vízállásos terület, használatáról kevés információnk van. A 18-19. században már meghatározó eleme az Óbudát Szentendrével összekötő út. Gázlóját bivalykereskedők használták, őket szolgálta a vásártér mellett 1798-ban megnyíló Bivalyos csárda, amely a mai napig – ha éppen bezárva is – áll. A Duna-parton hajómalmok őrlték a búzát – vagy éppen a lőport. A gőzmalmok megjelenésével a molnárok átadták a helyet a vendéglátásnak: éttermek, halászcárdák nyíltak.

A 19. század második felében, a modern kor hajnalán megnövekedett a természetjárás, a sport iránti igény. Az 1842-ben angol mintára megrendezett első dunai evezősverseny ráirányította a figyelmet a vízisportokra. A városhoz közeli Duna-partokon „csónakdák”, úszóművek, stégek, létesültek, a vízisportéletet evezős klubok szervezték. A belvárostól távolabb eső Római-part elsősorban a klubokhoz nem kötődő, önálló „vadevezősök” kedvelt helyszínévé vált.

A terület népszerűségének fellendüléséhez nagyban hozzájárult a HÉV 1888-as átadása, majd vonalának további fejlesztése. A századforduló után a Római-parton sorra épültek a csónakházak, pontonuszodák, valamint a sportolni vágyók kényelmét, ellátását szolgáló büfék, vendéglők, kerthelyiségek. A ma használt területrendezési szabályozás bevezetése előtt kis

számú lakóház is épült. A Római-part első virágkora kétségtelenül a 20-as, 30-as évekre tehető, amikor a Buda fölötti tiszta vízben fürdőzők, és az egyre inkább helybéli csónaképítő mesterek termékeit használó evezősök lepték el a területet.

A Római-part és a vízisportok népszerűsége a II. világháború után is megmaradt. A 60-as években a vállalati üdülők, vízisporttelepek, az ottalvást is lehetővé tévő „kabinok” virágkora jött el. 1968-ban 91 üdülő és 15 csónakház üzemelt. A nagy, önkiszolgáló éttermek mellett kisebb büfék szolgálták a megfáradt evezősöket sült hallal, kolbásszal, lángossal, fröccsel.

Fotó: Fortepan / Szöllősy Kálmán (1935)

A Római-parti fürdőhelyeket a vízminőség romlása miatt 1973-ban bezárták, sokan innen datálják a Római-part hanyatlásának kezdetét. A vállalati üdülők népszerűsége, kihasználtsága is csökkent. A rendszerváltás után ezeket és a hozzájuk tartozó csónakházakat privatizálták, az üdülők nagy része bezárt, a pihenési, nyaralási lehetőségek és szokások is megváltoztak. A változásnak a csónakházak többsége áldozatul esett, a vízisportélet volumene visszaesett. Az ezredfordulóra kialakult a ma ismert kép: a megmaradt kis számú csónakház és sportklub a túlélésért küzd, mellettük büfék, éttermek szolgálgják a kerékpárosokat, sétálókat, a közeli lakótelepek lakóit, miközben az üres telkeken egyre nagyobb üdülőkörök épülnek.

A megváltozott területhasználat következtében az árvízzel kapcsolatos elvárásokban is megjelentek új elemek. A Nánási út – Királyok útja nyomvonalon az 1953-as áradás után létrehozott gát, mint fővérvonal kiváltására vagy kiegészítésére a 2000-es években létrejöttek a parti mobilgát elképzelései, tervei. A mobilgát megépülését több évig tartó civil összefogás akadályozta meg, mivel az radikálisan megváltoztatta volna a terület arculatát, használati lehetőségeit, illetve árvízbiztonsági szempontból is felmerültek súlyos kétségek.

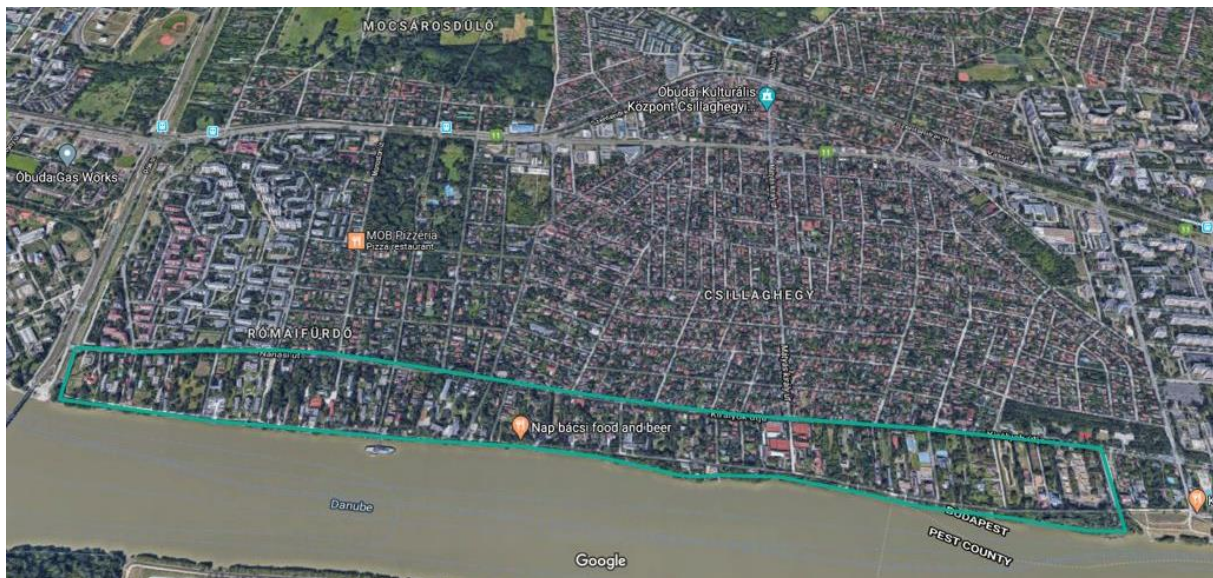
A civil összefogás során megalakult csoportok, műhelyek, a bekapcsolódó szakértők és egyéb civil szervezetek az árvízi védekezés problematikáját a Római-part komplex fejlesztési

elképzeléseinek kontextusában is vizsgálták, így a terület jövőjére vonatkozó átfogó koncepciók is napirendre kerültek.

A Fővárosi Önkormányzat és Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatának 2019 őszi megválasztott új vezetői programjukban a Római-part természetközeli megjelenésének és kulturális sokszínűségének megőrzését biztosító árvízvédelmi megoldásra tettek ígéretet, és elköteleződtek az érintettek bevonása, megkérdezése iránt. Ennek szellemében a Fővárosi Önkormányzat, partnerségben a III. kerület önkormányzatával 2020-ban arra vállalkozott, hogy az árvízvédelemmel kapcsolatos döntések meghozatala előtt a terület érintettjei, illetve szélesebb körben a Római-partot szerető, használó érdekeltek körében a közösségi tervezés módszertanával feltárja a területtel kapcsolatos legfontosabb elvárásokat, elképzeléseket, és ezek alapján felvázolja a Római-part jövőképét.

E dokumentum a 2020 szeptembere és novembere között lezajlott társadalmi párbeszéd eredménye. Állításait, vízióit a közösségi tervezés során bevont érintettek által adott információk, javaslatok alapján fogalmaztuk meg. Minden, a tervezés során elhangzott információ megtalálható a Jövőképhez tartozó három háttéranyagban¹, amelyek elérhetők a <https://romai.budapest.hu> oldalon. Ugyanezen oldalon elérhetők a tervezéssel kapcsolatos háttérinformációk is.

A jövőképben lefektetett prioritások, víziók alapot adnak a 2021-ben megkezdődő árvízvédelmi tervezésnek, amelyet részletes közösségi tervezés kísér, így biztosítva a fejlesztési és az árvízvédelmi lehetőségek, megoldások összhangját. Az árvízvédelmi fővonal nyomvonaláról ezek eredményeként fog végső döntést hozni a Fővárosi Önkormányzat, várhatóan 2022 elején. A 7. fejezet részletesebben bemutatja a tervezés logikáját és lépéseit.

A jövőképtervezés a Római-part egészéről szól, vagyis a tervezési terület magában foglalja az Újpesti vasúti hídtól lényegében a Pünkösdfürdő utcáig mind a Duna-parti főveny és a parti sétány területét, mind a sétány és a Nánási-Királyok útja közti, főként magán- vagy állami tulajdonú hullámtéri telkeket.

¹ 1) A Római-part közösségi jövőképtervezéséhez készített, „Milyen legyen a Római-part?” című kérdőív kérdései és eredményei;

2) A Római-part jövőképének elkészítéséhez kapcsolódó közösségi tervezési események összefoglalói;

3) Intézményi állásfoglalások a Római-part jövőképtervezéséhez

2. PROBLÉMÁK ÉS ERŐFORRÁSOK

A közösségi tervezés eseményein keresztül elemeztük a jelenlegi helyzetben érzékelhető problémákat és ezek okait, illetve azonosítottuk azokat az erőforrásokat is, amelyek a Római-part jövőkép szerinti fejlesztésének kulcsát jelenthetik.

A problémákat az azokat kiváltó, eredendő okok alá rendezve mutatjuk be.

Problémák és azok ok-okozati összefüggései

(1) *Eredendő ok:* Az állami területek nagymértékű privatizálása az 1990-es években

Az ebből következő okozatok, jelenleg is fennálló problémák:

- A vállalati üdülők többsége megszűnt, a helyükre épülő új üdülő- és lakóparkok felépülésével elindult a Római-part lakóövezetté válása, ami kizorító hatással van a terület rekreációs funkcióira nézve, illetve megváltoztatja a terület karakterét, atmoszféráját.
- A terület fő használatát és karakterét adó vízisport-élet volumene jelentősen lecsökkent a csónakházak többségének megszűnésével.
- A zárt, enklávé (városi zárvány) jellegű területek – zárt lakó- és üdülőparkok – térhódítása mellett a terület egyre kisebb része marad köz- vagy közösségi használatú.
- A sétány szűk, bővítésének (egyik) akadálya, hogy a telkek többsége magántulajdonú.
- A terület népszerűségéhez, a kerület és a főváros életében betölteni kívánt rekreációs szerepéhez képest kevés a közterületek, zöldfelületek mennyisége, és csak korlátozottan állnak rendelkezésre ma is állami tulajdonban lévő tartalék területek.
- A magánbefektetéseknek köszönhetően erősen megnőtt az igény a parti (a hullámtérrel is védő) árvízvédelemre, ami kockázatot és folyamatos bizonytalanságot jelent a korábbi használók, funkciók számára, valamint veszélyezteteti a Római-partra jellemző területhasználatokat.

(2) *Eredendő ok:* A terület kusza tulajdoni és kezelési viszonyai (KDVVIZIG, III. kerület, főváros, állam / BMSK, magántulajdon)

Az ebből következő okozatok, jelenleg is fennálló problémák:

- A Duna-parton (a fövényen vagy a sétányon) jelentős mennyiségű hulladék, különösen betonhulladék (beleértve a tönkrement sólyákat is) található, nem tisztázott, hogy ezek eltakarítása kinek a feladata, milyen együttműködésben lehetséges.
- A terület használatával kapcsolatos szerződések megkötése egyeztetéseket igényel a több szereplő között, emiatt az ügyintézés lassú és körülményes, ami nehezíti a vendéglátóhelyek gördülékeny működését vagy a terület egyéb használatát.
- A területre kiadott szerződések, illetve egyéb szabályok betartatása hiányos, mert a szerepkörök bizonyos esetekben tisztázatlanok, ami különböző területhasználati, együttélési konfliktusokhoz vezet.
- A terület tervezése, településrendezési szabályozása több szereplő (kerület, főváros) összehangolt tevékenységét igényli, ami lassítja a döntéseket, a fejlesztések előkészítését.

(3) *Eredendő ok:* Az árvízvédelemmel kapcsolatos korábbi döntések a lakosság és az őket képviselő civil szervezetek és független szakmai szervezetek valódi bevonása nélkül, azok tiltakozása ellenére születtek, így az árvízvédelmi döntések és fejlesztések elmaradtak

Az ebből következő okozatok, jelenleg is fennálló problémák:

- Az árvízvédelem teljeskörű rendezése régóta húzódó ügy, ami negatívan befolyásolja a Csillaghegyi öblözetben élők biztonságérzetét és a területen lévő vállalkozások, szolgáltatások működését.
- Az árvízvédelmi kérdésekben erős a bizalmatlanság az érintettek körében.
- A terület környezeti állapotát folyamatosan rontják, a vállalkozások üzemeltetését pedig nehezítik az árvízvédelmi kérdések megoldatlanságához közvetetten kapcsolódó közműhiányok, így a terület csatornázatlansága, víziközmű-ellátottságának hiányosságai.
- A part rendezetlenségéhez, folyamatos erodálásához és közvetve fák kidőlésének veszélyéhez vezetnek a végső árvízvédelmi döntés hiánya miatt elmaradó partrekonstrukciós munkálatok.

(4) *Eredendő ok:* A hosszú ideje fennálló változtatási tilalom, amelynek célja az (1) eredendő ok következményeinek – teljes beépülés, a lakófunkció dominanciája – megakadályozása vagy lassítása, illetve az árvízvédelmi nyomvonalról szóló döntés következményeit figyelembe vevő építési szabályozás kialakítása

Az ebből következő okozatok, jelenleg is fennálló problémák:

- A változtatási tilalom felújításokat, fejlesztéseket sem tesz lehetővé, ezért a még megmaradt csónakházak, vízisport-telepek infrastruktúrája a felújítások és fejlesztések hiányában kritikus állapotban van.
- A leromlott állapotú vízisport infrastruktúra nem vonzó a fiatalok számára, ezért a területen korábban domináló vízisport élet jelentősen meggyengült.
- A sétány és annak infrastruktúrája leromlott, balesetveszélyes, esztétikailag is degradált állapotba került.

- A sétány közelében található, magántulajdonú romos épületek fejlesztése elmaradt, ezek egy része életveszélyes és zavaró látványt jelent. A romos, gazdátlan épületek egy részébe hajléktalan emberek költöztek be.
- A területtel kapcsolatos általános fejlesztési bizonytalanságok miatt a sétányon lévő vendéglátóhelyek rövid idejű engedélyek alapján működnek, így nem tudnak jelentős fejlesztéseket végezni; ennek következménye sokat emlegetett „tákoltságuk”, rossz építészeti minőségük.

(5) *Eredendő ok:* A külső kerületek és a fővárosi agglomeráció lakossága jelentősen nő, ami fokozott személygépjármű-forgalmat eredményez

Az ebből következő okozatok, jelenleg is fennálló problémák:

- A Királyok útja – Nánási út vonalában jelentősen megnőtt a (nagyreszt áthaladó) fogalom, amely a terület élhetőségét és közlekedésbiztonságát veszélyezteti, az úton való átkelés balesetveszélyessége érinti a Római-partot használó lakosokat.
- A Királyok útja – Nánási út vonalában a megnövekedett forgalom miatt a kerékpározás nem biztonságos, ezért (is) többen áthaladásra is a partot választják, erősítve az ottani közlekedési konfliktust.
- Az autóhasználat megnövekedésével a parkolási helyzet is rosszabbodott, ami nehézséget, konfliktusokat okoz az autóval érkezők, a helyben lakók vagy kikapcsolódást keresők között is.

Erőforrások

A terület számos olyan *belső* erőforrással rendelkezik, amelyek a jövőkép állításaiban is fontos szerepet kaptak. Ilyenek a következők:

- A Római-part a város és a természetközeli Duna-part találkozásaként olyan sajátos történeti fejlődésen ment keresztül, amelynek köszönhetően egyedi és megismételhetetlen karakterrel rendelkezik.
- A Római-part jelentős részén a kavicsos, természetes föveny látogatható, így adott a Dunával való közvetlen kapcsolat.
- A terület egyes részein megmaradtak vagy kialakultak kisebb, ártéri erdő jellegű, természetközeli fás területek.
- A nagy hagyományokkal rendelkező, a területnek népszerűséget, egyedi építészeti, használati karaktert és szellemiséget adó vízisport erősen él a terület használóinak emlékezetében és meghatározza a jelenlegi használatot, karaktert is.
- A Római-parton a vendéglátás nagy hagyományokkal rendelkezik, annak mai formája hosszú történeti előzmények hatására alakult ki, így sajátos hangulattal rendelkezik és nagy a népszerűsége.
- A Római-parti vendéglátásban ugyanakkor megjelentek olyan egyedi hangulatú és kínálatú helyszínek, szereplők, amelyek jelentős új vonzerőt is jelentenek.
- A ma általában kevésbé értékelt, de mégis egyedülálló építészeti karakterrel és atmoszférával rendelkező szocialista „vállalati” időszak nyomai még megtalálhatók, ami a Római-parton találkozik a fiatalabb generációk „retro” iránti vonzalmával.
- A területen folyik keresztül és ömlik a Dunába a Római Strandfürdő területén nyert bő hozamú termálvíz, amely a strand évszakfüggő vízhasználatához illeszkedve kihasználható.
- A területen korlátozott számban, de még rendelkezésre állnak olyan üres vagy nem használt állami és magántulajdonú telkek, amelyek a víziók megvalósítását szolgálhatják.

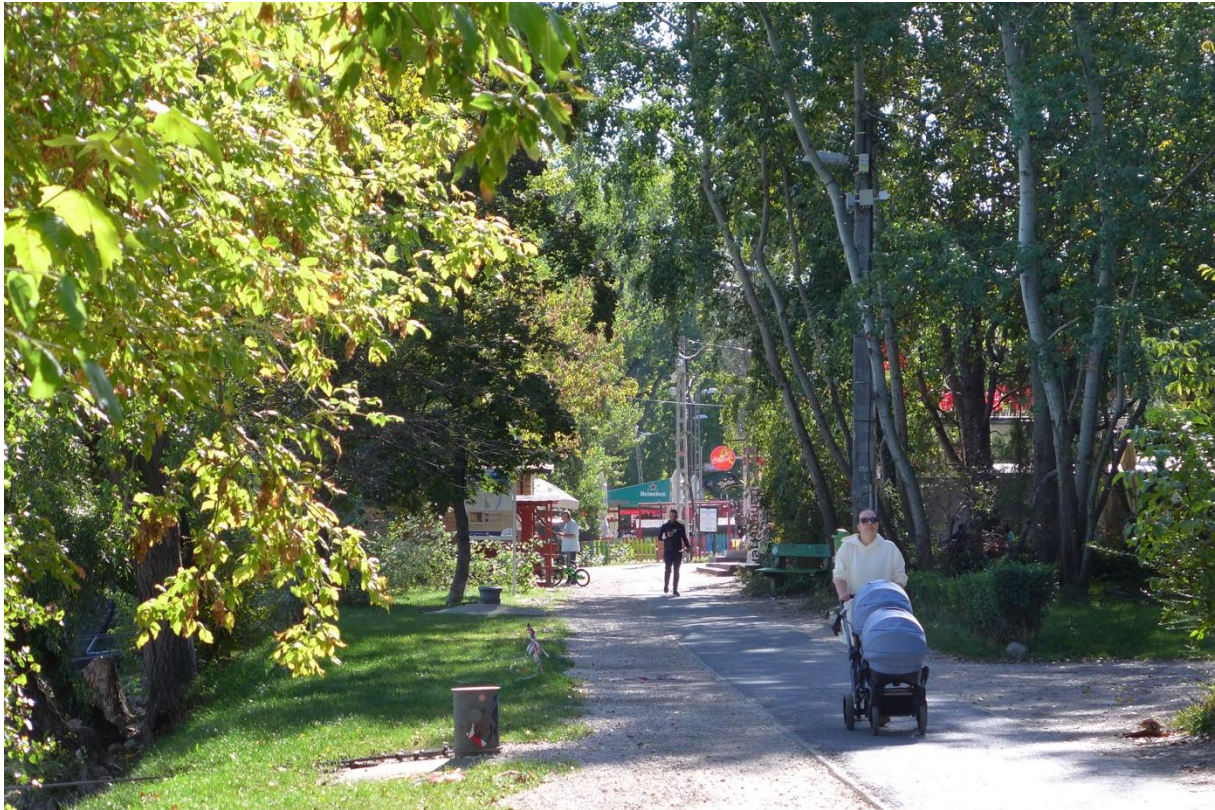
A Római-part jövőképét befolyásolják azok a *külső* lehetőségek, tendenciák is, amelyek kihasználására a belső erőforrások megfelelő alapot adnak.

- A főváros természetközeli partszakaszainak – a Dunával való érintkezésre lehetőséget adó, szabadon használható fövényeinek – fokozatos eltűnésével a Római-part ilyen adottságai jelentősen felértékelődtek.
- Felismerve a zöldfelületek nélkülözhetetlen ökoszisztéma szolgáltatásait és a klímaadaptációban betöltött szerepét, a főváros fejlesztési terveiben egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a zöldinfrastruktúra-fejlesztések, a város hálózatos zöldfelületi rendszere – és a területileg ehhez kapcsolódó mikromobilitási közlekedési rendszerek – kiépítésére vonatkozó szándékok, amelyekben a Római-part fontos elem.
- Az egyetemek, cégek részéről világszerte nagy az érdeklődés az olyan kooperatív sportok iránt, mint az evezés.
- A technika fejlődésével a dunai víziközlekedés megerősödése fenntartható és élményszerű közösségi közlekedési lehetőséget jelenthet.
- A (részben nemzetközi) zöldszturizmus erősödése várható az EuroVelo6 kerékpárút kiépülésével.

3. JÖVŐKÉP

Milyen legyen a Római-part 20 év múlva? – Jövőkép

A 2020 őszén lefolytatott közösségi tervezés eseményeiből, az érintettekkel való kommunikációból származó információk alapján összeállított jövőkép 5 prioritás és az azok alá rendelt „víziók” szerint tagolva mutatja be a Római-part kívánatos fejlesztési irányait.

A jövőképben azok a konszenzusos, széleskörű egyetértést élvező állítások szerepelnek, amelyeket az érintett csoportok többsége osztott, illetve amelyek nem állnak ellentétben más erős támogatottságú állításokkal. A jövőkép végén felsoroljuk azokat az ügyeket, amelyekben jelentős mértékű megosztottság tapasztalható, vagy amelyekben ugyan eltérő álláspontot egy egyértelműen kisebbségi csoport képvisel, azonban a kérdéskör súlya miatt indokolt a többségtől jelentősen eltérő álláspont megjelenítése is.

20 ÉV MÚLVA...

(1. prioritás) A RÓMAI-PART EGYEDÜLÁLLÓ

A Római-part megőrzi fekvéséből és múltjából következő egyedi, sajátos karakterét, hangulatát, szellemiségét, amely a más fővárosi Duna-parti helyszínek között is egyedülállóvá teszi.

(1.A) A sajátos Római-parti karaktert meghatározza a város és a természetközeli Duna-part találkozása, a szabadon használható sétány és a természetközeli főveny, a nagymúltú vízisport-élet, valamint a Duna-parti vendéglátás együttese.

(1.B) Építészeti karakterében megőrződtek vagy visszaköszönnék a terület arculatát formáló kiemelt történeti időszakok, vagyis a 20. század első fele, illetve a szocialista üdülők karakterjegyei is.

(1.C) Köszönhetően gazdag történetéből adódó organikus fejlődésének és természetközeli területeinek, a Római-part mint helyszín sokszínű, változatos, helyenként vadregényes. Ezt a karakterét a térrendezés, fejlesztések során sem veszíti el, nem válik túlzottan megtervezett, művi környezetté.

(2. prioritás) A RÓMAI-PART ZÖLD

A Római-part fontos összetevőjét jelentik a telepített vagy természetközeli zöldfelületek, a fenntartható megoldások.

(2.A) A Római-part a Duna-menti zöldfolyosó, illetve a fővárosi zöldinfrastruktúra-hálózat része és fontos láncszeme, amely kapcsolódik dél felől a Margit-sziget, a Hajógyári-sziget, észak felé pedig Pünkösdfürdő parti zöld sávjához, zöldfolyosót és egyfajta „turisztikai kaputárséget” biztosítva.

(2.B) A Római-part ökoszisztéma-szolgáltatások széles körét kínálja: kedvező klímája és jó levegője szolgálja a környéken élők és a budapestiek jóllétét, egészségét, rekreációját.

(2.C) A tömegközlekedés megállói (HÉV, buszok) felől vonzó, minőségi gyalogos megközelítés áll a látogatók rendelkezésére.

(2.D) A Római-parti szolgáltatások – a vendéglátástól a sportig – a fenntartható, környezetbarát megoldásokat részesítik előnybe, hozzájárulva a Római-part zöld jellegéhez.

(3. prioritás) A RÓMAI-PART ELSŐSORBAN REKREÁCIÓS TERÜLET

A Római-part elsődlegesen a rekreáció, az üdülés és a szabadidősportok helyszíne.

(3.A) A területen a lakó funkció a 20. század első felétől jelen van és a rendszerváltás óta volumenében jelentősen nőtt, mégis a kerület és a főváros életében a Római-part elsődleges rendeltetése, szerepe a kapcsolódás, az üdülés lehetősége, a szabadidősportok széles körű elérése.

(3.B) Különböző szabályozók biztosítják az eltérő üdülési funkciók megfelelő arányát, harmóniáját, így például a csendesebb, elmélyültebb pihenés, illetve a vendéglátás, szórakozás megfelelő együttlését vagy térbeli elválasztását.

(3.C) A nagyobb új épületek (üdülők, szálláshelyek stb.) a telkeknek elsősorban a Nánási út – Királyok útja felőli oldalán kapnak helyet, így a telkek part felé eső oldala zöldebb, illetve a rekreációs funkciókat tudja támogatni különböző, minden fél számára előnyös konstrukciókban.

(4. prioritás) A RÓMAI-PART MINDENKIÉ

A Római-part befogadó, azaz sokféle korú, érdeklődésű, anyagi helyzetű látogató számára biztosít kapcsolódást, örömet, elérhető funkciókat, szolgáltatásokat.

(4.A) A Római-part Duna-menti területei szabadon látogatható közterületek, amelyek a társadalom jóllétéhez az ökoszisztéma-szolgáltatások mellett színvonalas és szerethető közszolgáltatásokkal járulnak hozzá.

(4.B) A Római-parton teret kapó szolgáltatások (vendéglátás, sport- és rekreációs, kulturális szolgáltatások) sokszínűek, sokfélék, így különböző társadalmi és anyagi helyzetű látogatók egyaránt találhatnak számukra megfelelőt.

(4.C) A sétány megfelelő kialakítása, a közterületek berendezése és a közterületek használatára vonatkozó szabályok biztosítják, hogy a különböző tevékenységeket végző látogatók (sétálók, kerékpárosok, kutyasétáltatók, evezősök, horgászok stb.) egyaránt biztonságosan és elégedetten használják a területet.

(4.D) A Római-part jól megközelíthető kerékpárral minden irányból, és fontos állomása a Duna-menti szabadidős kerékpáros útvonalnak is. A vegyes forgalmú területen lépésben lehet kerékpározni, nem zavarva sétálókat. Az átmenő forgalomra szolgáló és gyorsabban haladó kerékpáros útvonal a Nánási út- Királyok útján halad lecsökkentett gépjárműforgalom mellett.

(4.E) A megfelelő víztisztaság általában lehetővé teszi, hogy nyaranta népszerű, a part táji, természeti értékeihez illeszkedő szabadstrand működjön a Római-parti fővenyen.

(5. prioritás) A RÓMAI-PART VÍZISPORT-PARADICSOM

A Római-part a (nem motoros) vízisportok kiemelt helyszíne.

(5.A) A Római-parton – ahogy a múltban is – virágzik a (nem motoros) vízisport-élet. Állami-önkormányzati, illetve a magán és a közsféra partnerségében olyan új, a fiatalabb generációk számára is vonzó szolgáltatások jönnek létre, amelyek az egész Római-parti vízisport élet megújulását, reneszánszát hozzák el.

(5.B) A Római-parti sportklubok, vízisport szervezetek hozzájárulnak az ifjúsági, egyetemi sportélet fellendüléséhez, de a „céges világ” érdeklődését is felkeltik.

(5.C) A Római-part fontos állomása a hazai és a nemzetközi vízitúráknak, csakúgy, mint az EuroVelo6-os kerékpárúton érkezőknek, mivel a túrázók itt ideális környezetet és szolgáltatásokat – például kempingezési lehetőséget – kapnak. A túrázók jelenlétének fontos szerepe van a terület gazdasági életében is.

Megosztó és/vagy további tervezést igénylő ügyek

Árvízvédelem

A Római-part jelenkori történetének legkonfliktusosabb ügye az árvízi védekezés nyomvonalával és technikai megoldásaival kapcsolatos döntés. A felmérésekben és a közösségi beszélgetésekben dominált az a nézet, hogy a Római-part ártér-jellegét, vagyis árvízi kitettséget meg lehet és meg is kell tartani, hiszen ez az adottság történetileg van jelen. Ebben az érvelésben fontos szerepe van annak a tényezőnek is, hogy a fővédvonal partra kerülése elpusztítaná a természetközeli partot és növényzetet, amelyet a válaszadók túlnyomó többsége kiemelt, védendő értéknek nevezett meg. Emellett a parthoz közeli védvonal kiépítése szinte biztosan felerősítené a terület lakó célú beépítését, ami a hagyományos és meglévő funkciók és hangulat megszűnéséhez vezetne.

Számos érintett van azonban a Római-parton, akik jelentős vagyoni károkat szenvednek árvízkor. Ide tartoznak a hullámtéri lakóingatlanok lakói, egyes új, üdülőként vagy szállodaként épített, árvízvédelemmel el nem látott ingatlanok, valamint a csónakházak, a sport-infrastruktúra fenntartói. Árvízi károkat szenved el a vendéglátóhelyek többsége is, azonban a véleményt nyilvánító vendéglátósok e kérdésben megosztottak: legtöbbjük a vendégeik számára legfőbb vonzerőt jelentő természetes megjelenésű part megőrzése mellett tud valamiféle védekezést vagy kárenyhítést elfogadni. Az árvízvédelem kérdését, az árvíz által veszélyeztetett vagyoni értékek nagyságrendjét a részletes közösségi tervezés, illetve az azzal párhuzamosan zajló műszaki tervezés tovább vizsgálja.

Kiépítettség, tervezettség

Bár a jövőkép szempontjából egyértelmű és nagy egyetértésű az az állítás, hogy a Római-partot csak sajátos karaktere, történeti fejlődéséből fakadó egyedisége, „vadregényessége” megtartása mellett szabad fejleszteni, egyéni ízlés és értékválasztás szerint eltérő, hogy ki milyen mértékű

„rendezettséget”, kiépítettséget, tervezettséget tart megfelelőnek. Ennek a kérdéskörnek jellemző fordulata a Kopaszi-gáthoz való hasonlítás. A többség határozottan ellenzi, hogy a történeti fejlődést nem tükröző, egyszeri szándék és üzleti logika szerint kiépített Kopaszi-gát követendő példa legyen, de van, akit vonz az ott jellemző építészeti, tájépítészeti minőség.

Parkolás

Míg alapvetően a legtöbb szereplő egyetért azzal a céllal, hogy lehetőleg ne gépkocsival érkezzenek a látogatók, a jelenlegi gyakorlatra és tendenciákra hivatkozva sokan szeretnék, ha rendezettebb (és esetleg fizetős) parkolóhelyekkel a parkolási káoszon enyhíteni lehetne. Mások ugyanakkor ellenzik a parkolóhelyek száma bővítésének bármiféle lehetőségét, mert véleményük szerint az fenntartja vagy növeli az autóhasználat volumenét. A gazdasági szereplők, szolgáltatók parkolással kapcsolatos érintettséget befolyásolja, hogy vevőik mennyire „autós”. A parkolás támogatottsága a kérdőívben is pontosan középen helyezkedik el a pozitív és a negatív szavazatok arányában. Ugyanakkor mind a Fővárosi Önkormányzat, mind Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatának vezetői alapvetően a kerékpáros infrastruktúra és a közösségi közlekedés fejlesztése révén kívánják a Római-part megközelíthetőségét javítani, összhangban az általános városfejlesztési célokkal.

Vendéglátás térfoglalása

Egységesnek mondható a bevont érintettek meglátása azzal kapcsolatban, hogy a Római-part egy jelentős részét szükséges a vendéglátás zavaró hatásaitól érintetlenül megőrizni. Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy e kérdésben jelentős érdekek-különbségek adódnak, amelyek vonatkoznak a vendéglátóhelyek fövenyre településének kérdésére, illetve az eddig csendesebb zónákban való térnyerésére (például a szabadstrand kapcsán) is.

A vendéglátás volumenének jelentős növekedése – a „bulinegyeddé válás” – elkerülésének szükségességében szinte teljes egyetértés mutatkozik, ugyanakkor van szórás abban, hogy mennyire kell szigorúnak lenni például az élőzene, a sokak által támogatott kulturális programok zajterhelésével, az éjszakai látogatókkal kapcsolatos zavaró jelenségek kérdésében. Ennek finomhangolása is a részletes közösségi tervezés feladata.

Vízi közlekedés fejlesztése

Mind a közösségi tervezési eseményeken, mind az intézményi állásfoglalásokban felmerül a személyszállító hajók szerepe a terület tömegközlekedési megközelítésében. A beérkezett vélemények szerint a kiszámíthatóan és nem annyira gyakran közlekedő személyszállító hajók a vízisportokat nem zavarják jelentősen, a part természetközelsége, tájképi értékei szempontjából azonban alaposan megfontolandó, hogy esetleg új hajókikötő létesítésére hol kerül sor. További tervezést, egyeztetést igényel az a kérdés is, hogy milyen szervezet(ek) részvételével képzelhető el jobb víziközlekedési elérés a Római-parton.

Kárenyhítési alap

A közösségi tervezés során többször felmerült valamiféle árvízi kárenyhítési eszköz vagy alap létrehozásának lehetősége. Ennek jogi és pénzügyi lehetőségeit, feltételeit a részletes tervezés során lehet alaposabban megvizsgálni.

Menedzsment szervezet létrehozása

Civil javaslat, hogy szükséges egy jogokkal és eszközökkel is felvértezett, a helyi közösség és a hivatali szervek együttműködésében megvalósuló menedzsment háttérszervezet létrehozása és működtetése, amely a Római-part gazdjaként felügyeli és összehangolja az ott zajló fejlesztéseket, üzemeltetési feladatokat.

4. ÉRINTETTEK, HELYI SZEREPLŐK

A Római-part (mint minden terület) fejlesztésében érintettek mindazok, akinek az életére, munkájára, jövedelmére a szóban forgó fejlesztések hatással vannak, illetve azok is, akik a fejlesztésekre maguk hatással bírnak.

A Római-part jövőképében kiemelt érintett a kerületi és a fővárosi önkormányzat, a helyi lakók és üdülők, a nem helyben lakó, de a területet rendszeresen használók, illetve a helyi szolgáltatók, gazdasági és társadalmi szereplők, jelen esetben különösen a vendéglátók és a sportélet szervezői, valamint a terület sorsát szívükön viselő civilek és aktivisták.

A főbb érintett csoportok, érintettségük, érdekeik, valamint a közösségi tervezésben a bevonásukkal kapcsolatos sajátos szempontok a következők.

Érintett önkormányzatok, intézmények

<i>Karakteres csoportjaik</i>	<i>Ügyeik, érdekeik</i>	<i>Bevonásuk sajátos szempontjai</i>
Fővárosi önkormányzat és szervezetei	A törvény által előírt árvízi védelem felelőse; a terület egy részén az építési szabályozásért, illetve a közterület-használat engedélyezéséért felelős hatóság; átlátható, pártatlan tervezési és döntéshozatali folyamatot kíván biztosítani	Jelen tervezési folyamat gazdája, az elkövetkező műszaki és koncepcionális tervek megbízója
Óbuda-Békásmegye önkormányzata	Gazdasági és politikai érintettség; a terület egy részén építési szabályozást, közterület-használati engedélyezést és felügyeletet ellátó hatóság; átlátható, pártatlan tervezési folyamat	A tervezés szempontjából egyszerre megbízó (a megbízó partnere) és érintett
Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	A terület kezelése nagyvízi mederkezelési tervnek megfelelően	

A sportélet (elősorban a vízisport-élet) szervezői, érintettjei

<i>Karakteres csoportjaik</i>	<i>Ügyeik, érdekeik</i>	<i>Bevonásuk sajátos szempontjai</i>
Evezős sportklubok	Vízisportok népszerűségének növelése, fiatalok vonzása, utánpótlás-nevelés; ingatlan és infrastruktúra fejlesztése	Jól definiált kör, nagy tapasztalat a Római-parti ügyekben
Üdülőtelepek és azok csónakházai, szakosztályai	Állagmegóvás, fejlesztés, vonzerő növelése, megmaradás, szálláshely tagoknak	Régi, de funkcióiban átalakuló szereplői kör; erős közösségek
Hajókölcsonzással foglalkozó vízitelepek, csónakházak	Csónakházak és kapcsolódó infrastruktúra állagmegóvása, fejlesztése; vízitúrák szervezése, fiatalok vonzása, árvízi károk enyhítése; evezősbarát-part	BMSK jelentős érintettsége

Hajótárolással foglalkozó vízitelepek és hajótulajdonosok	Csónakházak infrastruktúrája, tárolási és bérleti kapacitás; vízi biztonság	
Sportklubok tagsága, edzésre járó gyerekek és szülei	Körülmények, infrastruktúra, megfelelő oktatók, edzők, közösség, vízi biztonság	Nehezebben elérhető kör
Túraszervezők (SUP, evezős)	Megfelelő infrastruktúra; a terület népszerűsége; vízi biztonság	Gyorsabban változó szereplői kör
Motoros vízisportok képviselői (yacht telepek üzemeltetői, hajóbérlők és tulajdonosok)	Szinte minden érintett csoporttal konfliktusban vannak, a motoros vízi járművek az evezősökre veszélyt jelentenek	A területen több szolgáltató rendelkezik telephellyel
Római Teniszakadémia	Nemzetközi versenyek, úszásoktatás, árvízi kitérttség	
Egyéb sport vállalkozók	Strandröplabda, bowling, fitnessz stb.	Változatos érdekek

Vendéglátók

<i>Karakteres csoportjaik</i>	<i>Ügyeik, érdekeik</i>	<i>Bevonásuk sajátos szempontjai</i>
Sétányon található (teraszos) büfé jellegű vendéglátóhelyek	Kiszámítható bérleti feltételek, hosszútávú szerződések; jó közinfrastruktúra; a sétány nagy látogatottsága; árvízi károk enyhítése	Télen nem tartózkodnak a helyszínen; az évek óta bizonytalan helyzet miatti bizalmatlanság
Telken, „köépületben” lévő vendéglátóhelyek, éttermek, szállodák	Rendezett, „urábusabb stílusú” környezet; magasabb jövedelmű vagy külföldi vendégek; parkolási lehetőség; részben árvízi védelem; környezet rendezésének igénye	Egész évben üzemelnek; stílusukban, környezet-rendezési törekvéseikben disszonancia a part klasszikus megjelenésével
Speciális kínálatú, karakterű, elhelyezkedésű büfék	Kiszámítható bérleti feltételek; jó közinfrastruktúra; kulturális élet / éjszakai élet iránti tolerancia; részben kitelepülés a fővenyre	Télen nem tartózkodnak a helyszínen
Szállásadók – szállodák, vendégházak	Vegyes kör, így az igények is eltérőek: modernizálás, árvízvédelem; szállásadás mellett konferenciaturizmus, egyéb szolgáltatások	Eltérő háttér és érdekeltség
Oktatási központok, konferencia-helyszínek	Korábbi vállalati üdülők; felújítás, modernizálás; árvízi károk	

Lakók és üdülők

<i>Karakteres csoportjaik</i>	<i>Ügyeik, érdekeik</i>	<i>Bevonásuk sajátos szempontjai</i>
A jelenlegi árvízvédelmi fővédvonal kialakítása előtt épült házak lakói	Árvízvédelem; a szórakozási funkciók zajaitól való védelem; autós és tömegközlekedési helyzetek	Állandó lakók

Lakó(üdülő)parkok lakói	Elsősorban a szórakozási funkciók és a közlekedés zajaitól való védelem; autós és tömegközlekedési helyzetek	Jelentős számú érintett, egyes lakóparkok teljesen zártak, nehéz a kapcsolatfelvétel
Sporttelepek üdülői, „kabinbérleti”	Hagyományos értékek, atmoszféra megőrzése; vízisport élet fellendítése, infrastruktúra fejlesztése; „bulinegyed” terhelések csökkentése; közösségi élet	Egyre kisebb számú érintett, könnyű elérés, főleg nyáron; nagy tapasztalat a Római ügyeiben
Nem helyben, de közelben élők	Fővédvonal árvízi biztonságának javítása; a part természetközelségének, meglévő kulturális értékeinek megőrzése; biztonságos gyalogos megközelítés; biztonságos közlekedés a sétányon; mellékhelyiségek, egyéb közinfrastruktúra	Jelentős népesség, aktív civilek, hangadók Speciális érintett csoport: kutyasok

A Római-part ügyével foglalkozó civil csoportok, érdekvédők

<i>Karakteres csoportjaik</i>	<i>Ügyeik, érdekeik</i>	<i>Bevonásuk sajátos szempontjai</i>
Bejegyzett, formális helyi civil szervezetek	A Római-part értékeinek, hagyományainak védelme, fejlesztése; az árvízvédelem rendezése	Tagjaik többnyire környéken (de nem feltétlenül a hullámtérben) élnek; hátterük, tevékenységeik célja változatos
Nem bejegyzett, de nagy támogatottsággal rendelkező csoportok	A Római-part értékeinek, hagyományainak védelme, fejlesztése; az árvízvédelem rendezése	Tagjaik egy része nem helyben lakik
Szervezeten kívüli érdekvédő személyek, független szakértők	A Római-part értékeinek, hagyományainak védelme, fejlesztése; az árvízvédelem rendezése	Civil szervezetekkel kapcsolatban vannak, segítségükkel bevonhatók
Nem helyi, de a Római ügyeivel foglalkozó civil szervezetek	Sajátos ügyeiknek, témáiknak megfelelően a Római-part értékeinek védelme, fejlesztése	Kisebb állandó jelenléttel, kevesebb ráfordítható (idő)kapacitással rendelkeznek

Egyéb (nem helyi) érintett állampolgárok, csoportok

<i>Karakteres csoportjaik</i>	<i>Ügyeik, érdekeik</i>	<i>Bevonásuk sajátos szempontjai</i>
A partot látogató kerékpárosok	Kevesebb konfliktus más közlekedőkkel; járható, nem balesetveszélyes burkolat; tárolóhelyek, mellékhelyiségek	Elsősorban nyáron, lakhely szerint nehezen meghatározható (egész Budapest)
Horgászok	Konfliktusmentes együttélés az evezősökkel, kutyasokkal; csökkenő hely	Helyszínen, esetleg horgászboltokon keresztül érhetők el

Vendéglátóhelyek látogatói	(a csoport, így ügyeik köre átfed a kerékpárosokkal), parkolóhely, jobb tömegközlekedési kapcsolatot; mellékhelyiségek	Helyszínen érhetők el
----------------------------	--	-----------------------

Nagy tulajdonosok / befektetők, ingatlankezelők

<i>Karakteres csoportjaik</i>	<i>Ügyeik, érdekeik</i>	<i>Bevonásuk sajátos szempontjai</i>
Magántulajdonosok, befektetők	Változtatási tilalom feloldása, építés megkezdése; parti gát mint ingatlan-érték növelő	Keveset tudunk róluk, részben külföldiek
BMSK (Beruházási, Műszaki Fejlesztési, Sportüzemeltetési és Közbeszerzési Zrt.)	Állagmegőrzés; bérleti szerződések (magán és kerületi önkormányzat felé)	Az állami tulajdonú ingatlanok kezelője; nagy állami intézmény, intézményen belül kevés figyelem jut a Rómaira

5. A KÖZÖSSÉGI TERVEZÉSI FOLYAMAT BEMUTATÁSA

Alapelvek

A jövőképtervezési folyamat egyik alapvető tényezője, hogy a főváros és a kerület a legtöbb tartalmi kérdésben nem hozott döntés a tervezési folyamat előtt. A tervezés elvi kereteit (fix pontjait) a következők jelentették:

- A Fővárosi Önkormányzat elkötelezett az árvízvédelem jogszabályoknak megfelelő biztosítása iránt (az öblözetben élő 55 ezer ember életének és vagyonának védelme).
- A Főváros elkötelezett a természeti és kulturális értékek megóvása mellett, ezért olyan árvízvédelmi megoldásokat támogat, amelyek a legkevésbé károsítják vagy veszélyeztetik a Római-part természeti, kulturális értékeit.
- A Főváros elkötelezett abban, hogy a döntések előkészítése széleskörű társadalmi bevonás mellett történjen.
- A Főváros a tervezést Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatával partnerségben valósítja meg.

A közösségi tervezési folyamat megtervezése során a következő alapelveket helyeztük előtérbe:

- átláthatóság, pártatlanság, objektivitás;
- mindenki számára nyitott folyamat, közérthetőség;
- a korábban kevésbé reprezentált helyi érintettek bevonása;
- a bevonás kiterjesztése budapesti (régiós) szintre;
- civil kontroll.

Az alapelvek teljesüléséhez felhasznált eszközök

Partnerség

A tervezési folyamat a Fővárosi Önkormányzat és Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatának partnerségében valósult meg. A tervezési folyamat nyomonkövetésében és a tervezési eseményeken részt vett Béres András, a III. kerület Római-partért felelős alpolgármestere. A tervezési tevékenységeket aktívan támogatta, segítette az Óbuda-Békásmegyer Városfejlesztési Nonprofit Kft.

Átláthatóság, közérthetőség

A tervezési folyamattal kapcsolatos valamennyi információ megtalálható a *romai.budapest.hu* oldalon. A honlapon megismerhetők a fontosabb, korábban elkészített civil és akadémiai tanulmányok és tervek, a tervezéssel kapcsolatos fogalmak és helyzetek („gyakran ismételt kérdések”), a tervezési folyamat menetrendje, lépései, ezek meghirdetése, valamint a tervezési események összefoglalói, a létrejövő eredmények.

Pártatlanság, objektivitás

A mindenki számára nyitott részvételi események meghirdetése nyilvánosan történik (honlapon, kerületi médiában, közösségi médiában), a célzott események pedig a nyilvános meghirdetés (honlap) mellett a leginkább érintett kör közvetlen megszólításával (például hullámtéri lakóházakba, lakó(üdülő)parkokba, sporttelepeknek és vendéglátósóknak személyesen eljuttatott felhívás). Minden beérkező információt, javaslatot rögzítünk és a jövőképtervezéshez felhasználunk.

Civil kontroll

A közösségi tervezési folyamatot egy, a Római-part ügyében aktív civilekből, illetve a III. kerület megfigyelőiből álló tanácsadó testület segíti, felügyeli. A tanácsadó testület tartalmilag semmilyen módon nem befolyásolja a tervezés eredményét, szerepe, hogy a tervezési terület és az előzmények alapos ismeretével segítse a Fővárost a közösségi tervezési folyamat megtervezésében, a mindenkit elérő bevonásban, az érintettek informálásában, valamint az események szervezésében.

Az érintettek bevonása, a közösségi tervezés lépései és eszközei

I. Az érintettek széles körének bevonása

Kérdőív

A Római-part ügye által érintett terület és lakosság nagyságát (III. kerület, teljes Budapest, szomszédos települések), valamint a rövid tervezési időt és a COVID-járványt is tekintetbe véve a széleskörű bevonás legalkalmasabb eszközét az **online kérdőív** jelentette.

A „*Milyen legyen a Római-part?*” című kérdőívet másfél hónap alatt 4460-an töltötték ki. A kitöltők 60%-a III. kerületi lakos, a többit a szomszédos kerületek, illetve Budapest más részén, más közeli településeken élők adják.

Online fórum

A közösségi tervezés alapvető eszközét jelentő, széles körben meghirdetett, mindenki számára nyitott közösségi beszélgetésekre a járvány miatt 2020. őszén már nem kerülhetett sor. Emiatt november elején a főváros kommunikációs csatornáin meghirdetett **online fórumot** tartottunk aránylag kevés számú résztvevővel.

II. A helyi érintettek bevonása, párbeszéd generálása

Helyi fórum

Október végén a *Design Workshop a Rómaiért* elnevezésű civil csoport rendezett személyes **találkozót**, amelyre III. kerületet és a főváros képviselőjét is meghívta. Ezen a találkozón a főváros lehetőséget kapott a Római-part jövőképéről közösségi beszélgetést folytatni a résztvevőkkel.

Fókuszcsoportos beszélgetések

A közösségi tervezés egyik legfontosabb célja a speciális háttérű helyi érintett csoportokkal – így a vendéglátósokkal, a sportélet szervezőivel, a helyben lakókkal, illetve a helyi ügyekben aktív civilekkel – való munka, tapasztalataik, igényeik becsatornázása, illetve ügyeik mentén párbeszéd indítása. A járványhelyzetben használható online lehetőségek közül a kisebb létszámú, de adott témára, érintettségre összpontosító **fókuszcsoportos beszélgetések** bizonyultak eredményesnek. Az ezeken elhangzottakat összefoglalókba rendeztük, azokból a nagy egyetértésű, konszenzusos állításokat kiemeltük, majd az érintetteknek ellenőrzésre visszaküldtük.

Tematikus minikérdőívek

A fókuszcsoportok szervezéséhez kapcsolva 3 kisebb, **tematikus kérdőívet** is összeállítottunk a *sportszervezők*, a *vendéglátók* és a *Római-parti (hullámtéri) lakók* számára. Ezek kevés számú, de kulcsszereplőnek tekinthető érintettet értek el, így fontos információkat adtak.

Interjúk

A fókuszcsoportos beszélgetéseken részt venni nem tudó kulcsszereplőktől **online vagy telefonos interjúk** segítségével kaptunk kiegészítő információkat. 5 alkalommal 6 személlyel konzultáltunk ebben a formában. Az interjúk jegyzőkönyvei kiegészítik a fókuszcsoportok összefoglalóit.

III. A Római-part ügyében érintett társadalmi szereplők bevonása

Intézményi állásfoglalások

A Római-part fejlesztésének ügyében **állásfoglalást** kértünk 17 olyan fővárosi vagy országos szervezettől, intézménytől, amely profilját vagy működési körét tekintve érintett a Római-part ügyében. A beérkezett állásfoglalások fő információit, állításait összefoglaltuk és figyelembe vettük a jövőkép megfogalmazásánál.

A részvételi eszközök, események összefoglaló táblázata

<i>Esemény jellege</i>	<i>Téma</i>	<i>Dátum</i>	<i>Megszólítás módja</i>	<i>Létszám</i>
Nyilvános kérdőív	„Milyen legyen a Római-part?”	09.15-10.31.	budapest.hu, közösségi média, III. kerületi média	4460
közösségi találkozó (személyes)	A jövőképtervezés folyamat	10.28	külső szereplő	10 +6 (online)
közösségi találkozó (online, nyilvános)	„Milyen legyen a Római-part?”	11.06	budapest.hu, közösségi média, III. kerületi média	12
célcsoportos minikérdőív	Római parti sportélet	10.20	felhívás célzott kézbesítése (személyesen vagy postaládába) budapest.hu	11
fókuszcsoporthoz (online)	Római parti sportélet	11.12	felhívás célzott kézbesítése (személyesen vagy postaládába) budapest.hu	6
interjúk (online)	Római parti sportélet	11.16-23.	email, telefon	2
célcsoportos minikérdőív	Római parti vendéglátás	10.20	felhívás célzott kézbesítése (személyesen vagy postaládába) budapest.hu	9
fókuszcsoporthoz (online)	Római parti vendéglátás	11.19	felhívás célzott kézbesítése (személyesen vagy postaládába) budapest.hu	6
interjúk (online)	Római parti vendéglátás	11.25, 11.27	email	3
fókuszcsoporthoz (online)	Civil fórum	11.26	email	12
interjú	Horgászat a Rómain	11.27	telefon	1
célcsoportos minikérdőív	„Milyen lesz a Római-parton élni 20 év múlva?”	11.18	felhívás kézbesítése (személyesen vagy postaládába) budapest.hu	9
fókuszcsoporthoz (online)	Római-parti (hullámtéri) lakók	12.01	felhívás kézbesítése (személyesen vagy postaládába) budapest.hu	11

6. A JÖVŐKÉP KÖZÖSSÉGI TÁMOGATOTTSÁGA

A jövőképben megfogalmazott prioritások és víziók kivétel nélkül a közösségi tervezésbe bevont érintettek által adott információk és javaslatok alapján születtek meg. A közösségi tervezés során átadott információk megtalálhatók a jövőképhez tartozó három kiegészítő dokumentumban.

Az alábbi táblázat segít annak áttekintésében, hogy az egyes víziók beazonosításához, megfogalmazásához mely közösségi tervezési tevékenységek adtak inputot. A „++”, illetve „+” jelzés mutatja, hogy az adott tervezési esemény milyen erősségű támogatást adott a víziónak. Az utolsó oszlopban látható, hogy az intézményi állásfoglalások közül melyek adtak megerősítő információt, javaslatot.

	Kérdőív	DWSR-találkozó	Online fórum	Sport témájú fórumok, interjúk	Vendéglátás témájú fórumok, interjúk	Fórum helyben lakókkal	Civil fórum	Intézményi állásfoglalások*
1. A RÓMAI-PART EGYEDÜLÁLLÓ								
[1.A] A sajátos Római-parti karaktert meghatározza a város és a természetközeli Duna-part találkozása, a szabadon használható sétány és a természetközeli főveny, a nagyműtű víziport-élet, valamint a Duna-parti vendéglátás együttese.	++	+		++	+	+	++	AÖF BB
[1.B] Építészeti karakterében megőrződtek vagy visszaköszönnek a terület arculatát formáló kiemelt történeti időszakok, vagyis a 20. század első fele, illetve a szocialista üdülők karakterjegyei is.		+		+	++			
[1.C] Köszönhetően gazdag történetéből adódó organikus fejlődésének és természetközeli területeinek, a Római-part mint helyszín sokszínű, változatos, helyenként vadregényes. Ezt a karakterét a térrendezés, fejlesztések során sem veszíti el, nem válik túlzottan megtervezett, művi környezeté.	+		++		+		++	Valyó
2. A RÓMAI-PART ZÖLD								
[2.A] A Római-part a Duna-menti zöldfolyosó, illetve a fővárosi zöldinfrastruktúra-hálózat része és fontos láncszeme, amely kapcsolódik dél felől a Margit-sziget, a Hajógyári-sziget, észak felé pedig Pünkösdfürdő parti zöld sávjához, zöldfolyosót és egyfajta „turisztikai kaputérseget” biztosítva.	++	++			+		++	AÖF DINP FÖKERT GP KDVVIZIG
[2.B] A Római-part ökoszisztéma-szolgáltatások széles körét kínálja: kedvező klímája és jó levegője szolgálja a környéken élők és a budapestiek jóllétét, egészségét, rekreációját.	++	++	+		+	+	++	BB DINP FÖKERT MKK Valyó
[2.C] A tömegközlekedés megállóit (HÉV, buszok) felől vonzó, minőségi gyalogos megközelítés áll a látogatók rendelkezésére.	+	+				++	++	FÖKERT
[2.D] A Római-parti szolgáltatások – a vendéglátástól a sportig – a fenntartható, környezetbarát megoldásokat részesítik előnybe, hozzájárulva a Római-part zöld jellegéhez.	+	++					++	GP Valyó
3. A RÓMAI-PART ELSŐSORBAN REKREÁCIÓS TERÜLET								
[3.A] A területen a lakó funkció a 20. század első felétől jelen van és a rendszerváltás óta volumenében jelentősen nőtt, mégis a kerület és a főváros életében a Római-part elsődleges rendeltetése, szerepe a kikapcsolódás, az üdülés lehetősége, a szabadidősportok széles körű elérése.	++				+		++	AÖF BB GP MKKSz MKK SzSz Valyó

	Kérdőív	DWSR-találkozó	Online fórum	Sport témájú fórumok, interjúk	Vendéglátás témájú fórumok, interjúk	Fórum helyben lakókkal	Civil fórum	Intézményi állásfoglalások*
[3.B] Különböző szabályozók biztosítják az eltérő üdülési funkciók megfelelő arányát, harmóniáját, így például a csendesebb, elmélyültebb pihenés, illetve a vendéglátás, szórakozás megfelelő együttélését vagy térbeli elválasztását.	++	+	+	++	++	++	++	AÖF BB FŐKERT Valyó
[3.C] A nagyobb új épületek (üdülők, szálláshelyek stb.) a telkeknek elsősorban a Nánási út – Királyok útja felőli oldalán kapnak helyet, így a telkek part felé eső oldala zölddebb, illetve a rekreációs funkciókat tudja támogatni különböző, minden fél számára előnyös konstrukciókban.		++				+	++	KDVVIZIG Valyó
4. A RÓMAI-PART MINDENKIÉ								
[4.A] A Római-part Duna-menti területei szabadon látogatható közterületek, amelyek a társadalom jólétéhez az ökoszisztéma-szolgáltatások mellett színvonalas és szerethető közszolgáltatásokkal járulnak hozzá.	++	+			++		++	AÖF BB FŐKERT Valyó
[4.B] A Római-parton teret kapó szolgáltatások (vendéglátás, sport- és rekreációs, kulturális szolgáltatások) sokszínűek, sokfélék, így különböző társadalmi és anyagi helyzetű látogatók egyaránt találhatnak számukra megfelelőt.	++				++		++	AÖF MVI Valyó
[4.C] A sétány megfelelő kialakítása, a közterületek berendezése és a közterületek használatára vonatkozó szabályok biztosítják, hogy a különböző tevékenységeket végző látogatók (sétálók, kerékpárosok, kutyasétáltatók, evezősök, horgászok stb.) egyaránt biztonságosan és elégedetten használják a területet.	++	++			++	++	++	AÖF MKK Valyó
[4.D] A Római-part jól megközelíthető kerékpárral minden irányból, és fontos állomása a Duna-menti szabadidős kerékpáros útvonalnak is. A vegyes forgalmú területen lépésben lehet kerékpározni, nem zavarva sétálókat. Az átmenő forgalomra szolgáló és gyorsabban haladó kerékpáros útvonal a Nánási út- Királyok útján halad lecsökkentett gépjárműforgalom mellett.	+	+			++	+	+	AÖF
[4.E] A megfelelő víz tisztaság lehetővé teszi, hogy nyaranta népszerű, a part táji, természeti értékeihez illeszkedő szabadstrand működjön a Római-parti fővenyen.	++	++			+		+	AÖF Valyó
5. A RÓMAI-PART VÍZISPORT-PARADICSOM								
[5.A] A Római-parton – ahogy a múltban is – virágzik a (nem motoros) vízisport-élet. Állami-önkormányzati, illetve a magán és a közsztéra partnerségében olyan új, a fiatalabb generációk számára is vonzó szolgáltatások jönnek létre, amelyek az egész Római-parti vízisport élet megújulását, reneszánszát hozzák el.	++	+	++	++	+	+	++	AÖF KDVVIZIG MKKSz
[5.B] A Római-parti sportklubok, vízisport szervezetek hozzájárulnak az ifjúsági, egyetemi sportélet fellendüléséhez, de a „céges világ” érdeklődését is felkeltik.		+		++				
[5.C] A Római-part fontos állomása a hazai és a nemzetközi vízitúráknak, csakúgy, mint az EuroVelo6-os kerékpárúton érkezőknek, mivel a túrázók itt ideális környezetet és szolgáltatásokat – például kempingezési lehetőséget – kapnak. A túrázók jelenlétének fontos szerepe van a terület gazdasági életében is.				++			++	AÖF MKKSz

* Az intézmények rövidítése:

AÖF - Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ NKft.; BB - Budapest Brand; DINP - Duna-Ipoly Nemzeti Park; FŐKERT; FCsM - Fővárosi Csatornázási Művek; GP - Greenpeace; KDVVIZIG - Közép-Duna-völgyi Vízügyi; Igazgatóság; MKKSz - Magyar Kajak-Kenu Szövetség; MKK - Magyar Kerékpáros Klub; MVI - Magyar Vendéglátók Ipartestülete; SzSz - Személyhajósok Szövetsége; Valyó - Város és Folyó Egyesület

7. A JÖVŐKÉP MEGVALÓSÍTÁSA

A tervezés logikája

A Római-part fejlesztése kapcsán a nagy népszerűségnek örvendő rekreációs térség megújulása mellett egy súlyosabb, konfliktusosabb ügy is jelen van: az árvízvédelem kérdése. A Csillaghegyi-öblözet 55 ezer lakóját a Dunával párhuzamosan a Nánási út – Királyok útja nyomvonalon létesített nyúlgát védi. Az egyre növekvő árvízszintek szükségessé teszik az árvízvédelem újragondolását, megerősítését, és a Fővárosi Önkormányzat elkötelezett a hatályos jogszabályoknak megfelelő árvízvédelmi mű megépítésében.

Emellett a nyúlgát és a Duna közötti hullámtéren az elmúlt évtizedekben számos fejlesztés kapott teret. Üdülők, üdülő besorolású lakóparkok, éttermek, hotelek nyíltak. Ezek többsége ugyan elviseli az időnkénti elárasztást, mégis felmerül a kérdés, hogy az árvízvédelem valamilyen formája kiterjedjen-e, kiterjedhet-e erre a területre.

Az elmúlt évtizedben készült árvízvédelmi koncepciók és tervek által kiváltott vitákban rendre kiderült, hogy az egyes megoldások – a védelem mellett – a Római-part milyen értékeit, funkcióit teszik tönkre, lehetetlenítik el. A Főváros és Óbuda-Békásmegyer önkormányzata most úgy határozott, hogy fordítva vizsgálja meg a kérdést: először lássuk tisztán, hogy milyen Római-partot szeretnénk húsz év múlva, milyen értékeket akarunk védeni, milyen új vagy megújult funkciókat szeretnénk igénybe venni, majd keressük meg azokat az árvízvédelmi megoldásokat, amelyek ezt a jövőképet a leginkább szolgálják, támogatják.

A következő lépések

2021-ben két, egymással kapcsolatban lévő tervezési folyamat indul meg.

Az egyik az árvízi védekezés műszaki alternatíváinak kidolgozását és összehasonlítását szolgálja, amely lehetővé teszi a fővédvonal kijelölésével kapcsolatos döntések meghozását. Ez követően van lehetőség az árvízvédelmi mű és a kapcsolódó létesítmények megtervezésére.

A másik tervezési folyamat a Jövőképben megkezdett társadalmi párbeszédet viszi tovább részletes közösségi tervezés keretében. A jövőkép által kijelölt prioritások és víziók megvalósításában számos helyi és akár nem helyi szereplő is érintett, így a mindenki számára megfelelő megoldásokat, az azokhoz vezető lépéseket az ő aktív részvételükkel kell beazonosítani. A közösségi tervezési folyamat eredményeit egy fejlesztési koncepció foglalja majd össze.

A tervezés nagyon fontos szempontja, hogy a műszaki, illetve a térségfejlesztési koncepció tervezői – beleértve a bevont érintetteket – folyamatos kapcsolatban, párbeszédben állnak egymással. Ez biztosítja, hogy a közösség által kidolgozott fejlesztések illeszkedjenek a műszaki lehetőségekhez, miközben a műszaki tervek készítői figyelembe veszik a terület komplex használatára vonatkozó közösségi döntéseket.

Mindkét tervezési folyamatnak igazodnia kell e jövőkép prioritásaihoz, vízióihoz.

A jövőképet a következő összefoglaló dokumentumok egészítik ki:

- 1) A Római-part közösségi jövőképtervezéséhez készített, „Milyen legyen a Római-part?” című kérdőív kérdései és eredményei
- 2) A Római-part jövőképeinek elkészítéséhez kapcsolódó közösségi tervezési események összefoglalói
- 3) Intézményi állásfoglalások a Római-part jövőképtervezéséhez
- 4) Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatának állásfoglalása

Fotó: Gellér Réka

